

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ ЮРИДИЧНИХ КАДРІВ
ДЛЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОПЕРАТИВНО-СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

Матеріали постійно діючого науково-практичного семінару
(м. Харків, 27 травня 2016 року)

Випуск 7

Харків
«Право»
2016

УДК 342.951(477):351.746.1

ББК 67.9(4УКР)301.162

П68

Редакційна колегія:
С. О. Гриненко (голов. ред.),
І. М. Зеленська, О. Ю. Костін,
Д. І. Тарасенко, М. М. Юрлов

*Редколегія може не поділяти погляди, викладені у збірнику. Автори
опублікованих матеріалів несуть відповідальність за їх зміст.*

П68 **Правове** забезпечення оперативно-службової діяльності: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення : матеріали постійно діючого наук.-практ. семінару (м. Харків, 27 трав. 2016 року) / редкол.: С. О. Гриненко (голов. ред.) та ін. – Х. : Право, 2016. – Вип. 7. – 382 с.

ISBN 978-966-937-026-6

Збірник містить тези доповідей і виступів науковців, практичних працівників та курсантів, присвячених проблемам реформування правоохоронної системи, соціального захисту працівників правоохоронних органів, військовослужбовців, учасників АТО та осіб, звільнених з військової служби; проходження військової служби, забезпечення законності та відповідальності військовослужбовців; договірної роботи в Службі безпеки України; представництва інтересів СБ України та інших правоохоронних органів у судах; проблемним питанням правозастосовної діяльності, які виникають у практиці оперативних підрозділів та органів досудового розслідування; забезпечення інформаційної безпеки та боротьби з тероризмом й іншим питанням правового забезпечення оперативно-службової діяльності.

Для співробітників правоохоронних органів, науковців, викладачів, курсантів і студентів вищих юридичних навчальних закладів.

УДК 342.951(477):351.746.1

ББК 67.9(4УКР)301.162

Адреса Інституту: м. Харків, вул. Мироносицька, 71,

телефон/факс (057) 700-34-55

E-mail: lpuk.kharkov@gmail.com

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2016

© Інститут підготовки юридичних кадрів для
Служби безпеки України, 2016

© Оформлення. Видавництво «Право», 2016

ISBN 978-966-937-026-6

Філін Дмитро Віталійович

доцент кафедри кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кандидат юридичних наук

МЕЖІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ У ЧАСІ

Визначення меж досудового розслідування в часі має значення для визначення можливостей провадження процесуальних дій та прийняття процесуальних рішень, пов'язаних із встановленням всіх обставин кримінального правопорушення та осіб, які його вчинили.

Слід враховувати, що строки досудового розслідування, які обчислюються за правилами, передбаченими ст.219 КПК України, не збігаються з реальним часом досудового розслідування, яке починається після внесення відповідного реєстраційного запису в ЕРДР (ч.2 ст.214 КПК). Однак, кримінальна процесуальна діяльність починається ще раніше, а саме з моменту прийому заяв та повідомлень про кримінальне правопорушення. У п.10 ч.1 ст.3 КПК вказується, що кримінальне провадження це процесуальні дії у зв'язку із вчиненням діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність. Таким чином процесуальна діяльність починається ще до початку досудового розслідування, коли до відповідної службової особи, або органу, надійшли заява чи повідомлення про кримінальне правопорушення. Кримінальна процесуальна діяльність, у відповідності із ч.1 ст. 9 КПК, регулюється не тільки законами України, але й іншими актами законодавства. У широкому сенсі до актів законодавства слід віднести не тільки закони, але й підзаконні акти, у тому числі і відомчі. Таке тлумачення підтверджується практикою нормативного регулювання кримінальної процесуальної діяльності. Наприклад, порядок проведення негласних слідчих (розшукових) дій врегульований не тільки КПК, але ж і відповідною відомчою інструкцією. Також порядок прийому та реєстрації заяв та повідомлень про кримінальні правопорушення у документах поліції регулюється Інструкцією МВС про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події від 1 грудня 2015 року. У відповідності до п.2 додатку 1 Інструкції усні заяви про вчинення кримінального правопорушення заносяться до протоколу прийняття заяви про вчинене кримінальне правопорушення або таке, що готується, який під-

писують заявник та посадова особа, яка прийняла заяву. У свою чергу у додатку 3 наданий зразок протоколу прийняття заяви про вчинене кримінальне правопорушення, або таке що готується, вказано, що протокол складається з дотриманням вимог ст. 60, 104 та 214 КПК. Немає сумнівів, що складання наведеного протоколу є кримінальною процесуальною дією. Також кримінальними процесуальними діями є дії, врегульовані КПК та пов'язані з перевіркою інформації, яка міститься у заяві чи повідомленні про кримінальне правопорушення (див. ст. 60 та ч.8 ст. 95 КПК). Викладене свідчить про те, що межі досудового провадження не охоплюються тільки строками досудового розслідування, вказаними у ст. 219 КПК. Досудова кримінальна процесуальна діяльність починається навіть раніше, ніж досудове розслідування. Така діяльність, на мій погляд, починається з моменту отримання відповідною службовою особою заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення. З цього моменту починається самостійна стадія кримінального провадження – вирішення питання про реєстрацію заяви чи повідомлення у ЄРДР. Після позитивного вирішення вказаного питання розпочинається наступна стадія досудового провадження – досудове розслідування.

Досудове розслідування починається після реєстрації заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення у ЄРДР (ч.2 ст. 214 КПК) Тому час початку досудового розслідування не співпадає із початком обчислювання строку досудового розслідування, який починається із дня повідомлення особи про підозру (ст. 219 КПК).

Окрім визначення часу початку досудового розслідування важливим є й момент його закінчення. Із закінченням досудового розслідування пов'язані суттєві процесуальні наслідки. Так, коли досудове розслідування закінчене, слідчий не має права проводити слідчі (розшукові) дії, приймати процесуальні рішення. Проведення негласних слідчих (розшукових) дій після закінчення досудового розслідування, також переривається (крім випадку, передбаченого ч. 4 ст. 249 КПК).

Момент закінчення досудового розслідування у КПК трактується по різному. У відповідності із ч. 1 ст. 290 КПК прокурор або слідчий, визнавши зібрані під час досудового слідства матеріали достатніми для складання обвинувального акту.... повідомляють відповідним учасникам кримінального провадження про завершення досудового розслідування. Пункт 5 ч.1 ст. 3 КПК вказує, що досудове розслідування закінчується закриттям кримінального провадження, або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від

кримінальної відповідальності. От же, на відміну від ч.1 ст. 290 КПК пункт 5 ч.1 ст.3 КПК пов'язує момент закінчення досудового розслідування не з рішенням прокурора або слідчого про відкриття матеріалів досудового розслідування, а із складанням відповідних процесуальних актів, та направлення їх, у відповідності з вимогами закону, до суду (за виключенням постанови про закриття кримінального провадження). З урахуванням того, що положення ст. 3 КПК розповсюджуються на усе кримінальне провадження, слід вважати, що досудове розслідування закінчується у момент, вказаний у п.5 ч.1 ст.3 КПК. Таким чином, при виконанні вимог ст. 290 КПК прокурор чи слідчий зобов'язані приймати та розглядати клопотання осіб, які ознайомлюються із матеріалами досудового розслідування. Якщо клопотання стосується проведення слідчих дій, що мають значення для доказування, прокурор чи слідчий зобов'язані їх провести та розкрити протоколи особам, що мають право ознайомитися з матеріалами досудового розслідування. Після того, як обвинувальний акт направлений у суд, ніяких процесуальних та слідчих дій сторона обвинувачення проводити не може.

Фомін Сергій Борисович

доцент кафедри кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кандидат юридичних наук

ФІКСАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОВЕДЕНОЇ ТАКТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

Під тактичною операцією у криміналістичній науці розуміють підсистему слідчих, організаційно-підготовчих, інших дій і оперативно-розшукових заходів, що проводяться за єдиним планом і спрямованих на вирішення окремих проміжних завдань, підпорядкованих загальним цілям досудового розслідування [1].

Тактична операція входить в загальну систему розслідування як його найважливіша підсистема. Процес розслідування стає найбільш оптимальним, якщо проводиться не одна, а кілька тактичних операцій, що дозволяють не тільки успішно вирішити проміжні завдання, але і максимально наблизитися до досягнення кінцевої мети розслідування. Зміст і спрямо-